

Tormod Rundhaugen

Av Vidar Arnesen

Generalforsamlingen i Veikle Balder 2015 ble avsluttet med at Tor Finstad delte ut Veikle Balders Hederspris til Tormod Rundhaugen. Tormod Rundhaugen fikk prisen for stor og fortjenefull innsats for kaldblodshesten. I sin tale til prisvinneren framholdt Tor Finstad at Veikle Balders Hederspris skal henge høyt. -Det er ingen selvfølge at prisen skal deles ut hvert år, men i år går prisen til en svært verdig kandidat, sa han. Tor Finstad framhevet videre hestekaren med stor H, balansekunstneren som gjerne deler sin store kunnskap med andre. Det var en beveget Tormod Rundhaugen som mottok prisen til stående applaus.

Foto: Mathias Skrugstad

Det var ikke bare Tormod som ble berørt av denne utdelingen. Man kan trygt fastslå at alle i salen unte ham denne utmerkelsen. Det er en stillfarende og hardt arbeidende mann, som lar være å omtale andre hvis han ikke har noe hyggelig å si, som fikk hedersprisen.

Tormod går langsomt nå for tiden. 21. april 2013 ble han rammet av hjerneslag. Han ble lam i venstre side av kroppen. En ulykke kommer aldri alene, heter det. Mens Tormod lå på sykehus døde Bleikli Ragna av fødselskomplikasjoner hjemme på Brandbu. Etter akuttfasen ble han sendt til Solås rehabiliteringssenter på Gjøvik. Kona Ida Beate Rundhaugen kunne fortelle leserne av Trav- og Galoppnytt at det var høyst usikkert om Tormod kunne trene hest igjen, men at motivasjonen til å komme tilbake var stor. Sakte men sikker fikk han førligheten tilbake i tilstrekkelig grad til at han, med god hjelp, kunne gjenoppta treneryrket. Den viljestyrken som ligger bak den rehabiliteringen må man bare beundre. Det var en stor dag for flere enn Tormod da han tok sin første trenerseier med sin egen og fru Ida Beates Bleikli Faksa i Jarlsberg Hestesport AS's hoppeløp på Ulf Thoresen-dagen 2014.

Tormod forteller at han har vært opptatt av hest hele livet. Han kjøpte sin første hest, en fjording, for pengene han fikk i konfirmasjonsgave. Det startet med tømmerkjøring. Militærtjenesten avtjente han i kløvkompaniet på Starum. På den veien tilegnet Tormod seg grunnleggende forståelse og kunnskap om hvordan en hest skal behandles. For den tidens hestekarer var det helt enkelt på den måten at hvis det skulle stå mat på bordet, ja da måtte hesten fungere. Derfor måtte hestekarene lære seg å føre, sko og stelle hesten slik at den kunne utføre sitt daglige arbeid. –Jeg har enorm respekt for den kunnskapen de gamle hestekara hadde. Noe av den kunnskapen har jeg forsøkt å videreføre i min trenergjerning, sier Tormod.

Petron

Foto: TGN

I 1967 kjøpte han sin første travet, Lill Tideman. Samtidig fikk Tormod sine første travtreneroppdrag. Etter hvert kom Petron og Jerka inn på stallen til Tormod. Dermed ble Tormods navn kjent langt utenfor Hadeland. Petron endte opp i eliten med sine 40 seire og kr. 288.654,- innkjørt. Det var mye for en hest som ble født 1967. Tormod trente også Petrons halv søster, Jerka. Jerka ble Terje Holms store stammor og opphav til mange gode Ramstad- hester. Senere ble Tormod en av forkjemperne for innføring av den såkalte B-trenerlisensen.

Haakine med Tormods datter Tone Lise på ryggen

Etter hvert har rekken av gode travere i Tormods hender blitt lang. Betydelige avlshopper som Edel og Haakine har hatt sin traverkarriere hos Tormod. Det samme gjelder Alm Tara. Hun, Stjerne Riga og Almsbrun er resultater av Tormods kunnskaper om skoing og balansering. Elitetraveren og avlshingsten Åsrapp vant sin Derby-kvalifisering og ble fjerde i finalen. Engsethen, også han elitetraver og avlshingst, kom til Tormod med kr. 1600,- på kontoen. Våler Best startet karrieren hos Tormod. Kalevi, Alm Kiwi og Bleikli Jokeren er andre kjente navn som Tormod har trent. På det meste hadde Tormod 14 hester i trening. –Da var det bare å ta hele døgnet i bruk da, forteller han.

Åsrapp og Ulf Thoresen

Det store høydepunktet i Tormods trenerkarriere, så langt, er nok Stjerne Rigas seier i Norsk Travkriterium 1983. Tormod har trent andre storløpsvinnere også. Horgen Skarv vant Dobbel-cupen på Solvalla 1999. Vassli Jahn vant Arne Lunds Æresløp. Tor Finstads Engelund Lappa vant Arne Sems Minneløp og Tallin vant Gildepokalen.

Engsethen, Ulf Thoresen og Tormod

Stjerne Riga og Dagfinn Aarum vinner Norsk Travkriterium 1983. Foto: TGN-arkiv / KD

Tormod forteller at han holder seg til tradisjonelle treningsmetoder, arbeidskjøring og intervalltrening. ABC om livet på travbanen lærer Tormods hester på Hadeland Landbane. Han har et avmålt forhold til pulsmåler og andre hjelpemidler i treningen. –Jeg følger med på hesten og kjenner hvordan jeg har den på tommen. Det gir meg den informasjonen jeg trenger, sier han.

Tormods egne framganger på travbanene til tross, det er to andre sider ved Tormod som må framheves,. Det er Tormod som balansekunstner og velvillig rådgiver.

Tormod er viden kjent for sin evne til å finne riktig balanse på hester. Det er mange hverdagstravere som har kommet til start med hjelp av Tormods skoing. Selv om disse hestene sjeldent har prydet forsiden i travpressen, gjør ikke det prestasjonen mindre for hestekaren som har satt hestene i konkurransedyktig stand. Tormod har funnet sin egen metode for å komme fram til riktig skoing. –Hvis hesten får det til å stemme i utforbakke, men ikke i oppoverbakke, da er noe galt. Det samme gjelder motsatt vei. Da må skokassa fram. Det finnes ingen fasit, man må prøve seg fram, forteller Tormod. Så har da også Tormod blitt presentert i ulike skrifter som balansekunstneren. Et eksempel på det er boka -Kaldblodshesten. Fra døl til travet, av John Buer, Arne Kristiansen og Sverre Stang. I kapittelet om skoing og utstyr intervjues tre bautaer i norsk travsport, Per Ulven, Brede Killingmo og Tormod Rundhaugen.

–Hestene skal stå riktig på beina, det skal være rette linjer. Siden må man finne den riktige skoen til hver enkelt hest, utdyper han. Tormod skor ikke lenger nå, men han holder seg fortsatt oppdatert på utviklingen av sko og annet materiell som brukes på hestehøver. Tormod har fått mange besøk og telefonsamtaler opp igjennom årene fra folk som har bedt om råd om

skoing og balansering. Telefonsamtalene har kommet fra alle kanter av det langstrakte landet vårt. Mye av grunnlaget for å bli tildelt Veikle Balders hederspris har Tormod lagt i denne sammenhengen. Han har alltid vært raus med å dele kompetansen og erfaringen sin med andre. Det er mange som har, og har hatt glede av at Tormod har delt sin store kunnskap med dem.

*Smilet sitter løst på den gedigne hestekaren fra Hadeland.
Randsfjorden og Bleiken stasjon sees bak Tormods luftegårder*

Foto: TGN